

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-3-154
Karar Sayısı : **05-48/685-178**
Karar Tarihi : 21.7.2005

10

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER: Yüksel KAYA, Aydın ÇELEN

C. BAŞVURUDA

20

BULUNAN : - Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş.
Kemalpaşa Cad. No:52 Işıkkent İzmir

D. TARAFLAR :- Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş.

E. DOSYA KONUSU: Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş.'nin 22.4.2005 tarih, 05-27/317-80 sayılı Kurul kararında (Karar) öngörülen değişikliklerin yerine getirilebilmesi için 14.9.2005 tarihinde sona erecek olan 90 günlük sürenin uzatılması talebi.

30

F. DOSYA EVRELERİ: Kurul, 22.4.2005 tarih ve 05-27/317-80 sayılı kararında, Efes Pazarlama ve Dağıtım Ticaret A.Ş. (Efpa) ve Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş.'nin (Bimpaş) kendilerinin ya da distribütörlerinin / bayilerinin hem açık satış yapan nihai satış noktaları hem de kapalı satış yapan nihai satış noktaları ile akdettikleri bira ürününe ilişkin rekabet etmeme yükümlülüğü içeren tek elden satın alma anlaşmalarına 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile tanınan muafiyetin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 13. maddesi uyarınca geri alınmasına karar vermiştir. Karar'da ayrıca, Karar tarihinden önce akdedilmiş sözleşmelerde yer alan rekabet etmeme yükümlülüklerinin ve bu etkiyi doğuran nitelikteki diğer yükümlülüklerin anılan sözleşme metinlerinin tamamından çıkarılmasına, bu değişikliklerin yapılabilmesi için Karar'ın tebliği tarihinden itibaren taraflara 90 gün süre verilmesine, bu süre içinde gerekli değişikliklerin yapıldığının Efpa ve Bimpaş tarafından Rekabet Kurulu'na tevsik edilmesine, gerekli düzeltme yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde haklarında soruşturma açılacağı ve 4054 sayılı Kanun'un 16. ve 17. maddeleri uyarınca işlem yapılacağı adı geçen taraflara bildirilmesine, Efpa ve Bimpaş ürünlerinin satışına ilişkin olarak nihai satış noktalarına rekabet etmeme yükümlülüğü getirilemeyeceğine ve soğutucu dolaplara rakip bira ürünlerinin konulmasının Efpa, Bimpaş ve bu teşebbüslerin bayi / distribütörleri tarafından engellenemeyeceğine dair işbu Karar'ın bayi /

50

distribütörlere ve nihai satış noktalarına Efpa ve Bimpaş tarafından bildirilmesine ve bu yükümlülüğün yerine getirildiğinin adı geçen teşebbüslerce Karar'ın tebliği tarihinden itibaren 90 gün içerisinde Rekabet Kurulu'na tevsik edilmesine karar verilmiştir.

60 Karar sonrası Kurum kayıtlarına 28.6.2005 tarih ve 4427 sayı ile giren dilekçede Karar'da verilen 90 günlük sürenin 90 gün uzatılması talep edilmektedir. Bimpaş'ın anılan talebini değerlendiren 12.7.2005 tarihli bilgi notu, 15.7.2005 tarih ve REK.0.07.00.00/139 sayılı Başkanlık önergesi ile birlikte 05-48 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili bilgi notunda, rekabet etmeme yükümlülüklerinin ve bu etkiyi doğuran nitelikteki diğer yükümlülüklerin sözleşmelerden çıkarılması ve gerekli değişikliklerin yapıldığının tevsik edilmesi için taraflara verilen 90 günlük sürenin uzatılmasına gerek bulunmadığı ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

70 Rekabet Kurulu'nun 22.4.2005 tarih ve 05-27/317-80 sayılı kararı sonrasında Kurum kayıtlarına 28.6.2005 tarihinde giren Bimpaş koordinatörü imzalı dilekçede özetle; Karar'ın tebliğ edildiği yazıda, alınan Karar'ın ve Karar'dan doğan yükümlülüklerin Karar'ın tebliğ tarihini izleyen 90 gün içerisinde yürürlüğe gireceği, 90 günlük geçiş döneminde tüm değişikliklerin tamamlanarak Rekabet Kurulu'na tevsik edilmesinin gerekli olacağı, düzeltmelerin yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde ise yasal işlem uygulanacağı belirtilmiştir, Karar'ın kendilerine 16 Haziran 2005 günü tebliğ edildiği, buna göre 90 günlük geçiş döneminin 14 Eylül 2005 günü sona ereceği, zorunlu tüm değişikliklerin bu tarih itibarıyla sonuçlandırılmasının
80 gerekeceği belirtilerek, 90 günlük geçiş süresinin yaklaşık 3 aylık ek süre ile 1 Ocak 2006 tarihine kadar uzatılması talep edilmektedir.

Anılan dilekçede, ek süre isteminin gerekçeleri olarak,

- Karar'ın Haziran ayının ortasında tebliğ edildiği, yaklaşık (.....) adet sözleşmenin 90 gün içinde revize edilmesinin ve bunların tevsik edilebilecek şekilde kayıtlarında bulundurulmasının gerekeceği, 90 gün içinde binlerce noktaya bildirimde bulunmanın, gerekli eğitimi vermenin, yükümlülükleri yönetmenin zorluklara yol açacağı,
 - Yüklenen yükümlülüğün sadece sözleşmelerin revize edilmesi ve bildirim ile sınırlı olmadığı, iş yapış şeklinin köklü olarak değişmesi nedeniyle üretim, dağıtım, satış planlamalarının gözden geçirilmesi ve muhasebe, satış vs kayıt ve uygulamaların Karar'a uyumlu hale getirilmesinin yoğun bir çalışma ve makul bir zaman dilimi gerektirdiği,
 - Bimpaş'a ilave olarak bayilerin de ciddi bir iş yükü üstlenmek durumunda olduğu, bayilerin de eğitilmesi gerektiği, işlerin en yoğun olduğu yaz aylarında bayilerin satışı ikinci plana itip, yıllardır süren uygulamaları yaz aylarına denk gelen 90 günde yapmalarını beklemenin adil olmayacağı,
- 90

- 100 – Ek süre için en önemli gerekçenin, geçiş süresinin satışların en yoğun olduğu yaz aylarına rast gelmesinden ileri geldiği, (.....), bu durumda şirketin satış olanaklarının en yoğun olduğu yaz aylarında satış önceliğini ikinci plana atma lüksünün bulunmadığı, kısıtlı sayıdaki satış personeliyle tüm enerjilerini Karar'ın sonuçlarına yöneltmelerinin adil olmayacağı,
- 110 – Son olarak, AB rekabet hukukunda muafiyetin kaldırılmasına ilişkin uygulamalarda karşılaşılabilecek zorlukların dikkate alınarak geçiş süresinin 6 aydan az olmamasının esasa bağlandığı, AB Komisyonu'nun 13.10.2000 tarihli C/291 sayılı Bildirisi'nin 86. paragrafında blok muafiyetin geri çekilmesi durumunda 6 aydan az olamayacak bir sürenin geçiş dönemi olarak belirlenmesinin kabul edildiği

hususları ifade edilerek, geçiş döneminin 3 aylık ek bir süre ile 31.12.2005 tarihine kadar uzatılması halinde Karar'ın getirdiği yükümlülüklerin işlerin daha az yoğun olduğu Ekim-Kasım-Aralık aylarına yayılmasına imkan tanınacağı belirtilmektedir.

- 120 Öncelikle, Avrupa Toplulukları Komisyonu'nun (Komisyon) dikey anlaşma ve uyumlu eylem kategorilerine dair 2790/1999 sayılı Tüzüğü'nde (Tüzük) ve bu Tüzüğün açıklanmasına ilişkin Dikey Sınırlamalara dair Rehber'in 86. maddesinde yer alan 6 aylık geçiş süresi ile ilgili olarak konunun netleştirilmesi gerekmektedir. Tüzük'te, tanınan muafiyetin iki şekilde alınabileceği öngörülmektedir. İlk olarak, Tüzüğün 6. maddesine göre, Komisyon, Tüzük uyarınca grup muafiyetinden yararlanan anlaşmaların, Roma Anlaşması'nın 81(3). fıkrasındaki şartlarla bağdaşmayan etkiler doğurması üzerine ve özellikle ilgili pazara girişin veya rekabetin rakip sağlayıcılar veya alıcılar tarafından uygulanan benzer dikey sınırlamaların oluşturduğu paralel ağların toplu etkisi vasıtasıyla önemli ölçüde sınırlandığı hallerde, Tüzüğün sağladığı grup muafiyetini geri alabilecektir. Tüzüğün 6.
- 130 maddesinde, muafiyetin geri alınmasının 19/65 sayılı Tüzüğün 7(1). fıkrası uyarınca yapılacağı ifade edilmektedir. 19/65 sayılı Tüzüğün 7(1). fıkrasında ise, Komisyon'un buna yönelik bir karar alacağı ifade edilmektedir.

- Tüzüğün 8(1). fıkrasında ise, Komisyon'un çıkaracağı bir tüzük ile benzer dikey sınırlamaların oluşturduğu paralel ağların ilgili pazarın %50'sinden fazlasını kapsaması halinde, bu pazardaki belirli sınırlamaları içeren anlaşmalara Tüzüğün uygulanmayacağını ilan edebileceği ifade edilmektedir. Tüzüğün 8(2). fıkrasında ise, 8(1). fıkraya göre çıkarılacak bir tüzüğün, kabul edilmesinden itibaren 6 aydan önce uygulanamayacağı ifade edilmektedir.
- 140 Tüzükte 6 ay olarak öngörülen bu süre, Tüzüğün açıklanmasına ilişkin Dikey Sınırlamalara dair Rehberin 86. paragrafında da yer almaktadır.

Özetlenecek olursa, grup muafiyetinin geri alınmasını düzenleyen Tüzüğün 6. maddesi, Komisyon'un, rekabeti sınırlayıcı toplu etkiye katkısı önemli ölçüde olan teşebbüslere yönelik alacağı bir kararla uygulanacakken, Tüzüğün 8. maddesi ise, bireysel teşebbüslere yönelik değil, Komisyonun çıkaracağı bir

tüzükte tanımlanan anlaşmaları yapan tüm teşebbüslere yönelik olarak uygulanacaktır.¹

- 150 Anılan Tüzüğü dikkate alarak hazırlanan 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara ilişkin Grup Muafiyet Tebliği'nin (Tebliğ) 6. maddesi, Tüzüğe benzer şekilde düzenlenmiştir. Tebliğ'in 6(1). fıkrası, Kurul'un anlaşmaya Tebliğ ile tanınan muafiyeti bir kararla geri alabileceğini, Tebliğ'in 6(2). fıkrası ise Kurul'un çıkaracağı bir Tebliğ ile ilgili pazarda belirli sınırlamaları içeren anlaşmaları Tebliğ'in sağladığı muafiyetin dışına çıkarabileceğini düzenlemektedir. Dolayısıyla, Tebliğ'in 6(1). fıkrası, belirli teşebbüsleri etkileyecekken, Tebliğ'in 6(2). fıkrası ise, ilgili pazardaki belirli sınırlamaları içeren anlaşmaları yapan tüm teşebbüsleri etkileyecektir.
- 160 Mehazı oluşturan Tüzüğün 8. maddesindeki 6 aylık geçiş süresi, ilgili pazarda belirli sınırlamaları içeren tüm anlaşmalara grup muafiyetinin uygulanmamasını düzenlediğinden ve Kurul kararı da sadece belirli teşebbüslerin yaptığı anlaşmalara yönelik olduğundan, bu Karar bağlamında en az 6 ay gibi belirli bir geçiş süresinin zorunluluğundan bahsetmek mümkün değildir. Nitekim, Tebliğ'de ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin Açıklanmasına dair Kılavuz'da da, Tebliğ'in 6. maddesi uyarınca alınacak bir kararda asgari bir geçiş süresi verilmesine dair bir hüküm bulunmamaktadır.
- 170 Rekabet etmeme yükümlülüklerinin ve bu etkiyi doğuran nitelikteki diğer yükümlülüklerin sözleşmelerden çıkarılmasına ve gerekli değişikliklerin yapıldığının tevsik edilmesine dair Kurul kararının gereğinin, münhasırlık içeren sözleşmelerin ilgili hükümlerinin taraflarca Kurul kararı gereği uygulanamayacağına ve ilgili sözleşmelerden çıkarıldığına dair bir metnin taraflarca imzalanması ile yerine getirilebileceği, bu nedenle süre uzatımı talebinin yerinde olmadığı, Bimpaş tarafından ileri sürülen sektörde iş yapma şeklinin köklü değişikliklere uğraması, bu durumun bayilere, satış noktalarına izah edilmesi, bu kişilerin eğitimi, Bimpaş'ın planlarını gözden geçirmesi, kayıt ve uygulamalarını Karar'a uyumlu hale getirmesi gibi hususların, Karar
- 180 uyarınca sözleşmelerde gerekli değişikliklerin yapılması ve tevsik edilmesi için verilen 90 günlük sürenin uzatılmasını gerektirmediği, Karar'ın gerekleri konusunda iş yapılan kişilerin bilgilendirilmesinin ve mevcut sistemin Karar'ın gereklerine göre düzenlenmesinin, Bimpaş'ın yazısında ifade edildiği gibi satış elemanlarının satış faaliyetlerinden alıkonmalarına neden olabilecek çapta bir yükümlülüğe neden olmadığı sonucuna varılmıştır.

- 190 Kaldı ki; alınan Karar "nihai karar" mahiyetinde olup, Kanun'un 55. maddesine göre nihai kararlara karşı ilgili teşebbüslerin takip edeceği usul belirlenmiş olduğundan, Karar'ın talep konusu nedeniyle yeniden ele alınarak süre uzatımı yönünden incelenmesi de mümkün değildir.

¹ Bkz. Dikey Sınırlamalara dair Rehber, 74., 80. ve 81. paragraflar. OJ C 291, 13.10.2000, s. 1 –44.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş.'nin 22.4.2005 tarih ve 05-27/317-80 sayılı Kurul kararında öngörülen değişikliklerin yerine getirilebilmesi için 14.9.2005 tarihinde sona erecek olan 90 günlük sürenin uzatılması talebinin reddine OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

**21.7.2005 tarih ve 05-48/685-178 sayılı Kurul Kararı'na
KARŞI OY GEREKÇESİ**

Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş.'nin, 22.4.2005 tarihli Kurul kararında öngörülen değişikliklerin yerine getirilebilmesi için verilen 90 günlük sürenin uzatılması ile ilgili talebinin reddine, bu tür muafiyetin kaldırılması kararlarının alınmasından sonra gerekli değişikliklerin yapılabilmesi için en az 6 ay süre tanınması dolayısıyla talebin kabul edilmesi gerektiği gerekçesiyle katılmıyorum.

Prof.Dr. Nurettin KALDIRIMCI

Rekabet Kurulunun 21.7.2005 tarihli, 05-48/685-178 sayılı Kararına İlişkin

FARKLI GEREKÇE

Kurulun anılan kararında, Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş.'nin 90 günlük süre uzatımı talebi reddedilmiştir. Kurul bu kararı verirken gerekçelerinden biri olarak, Kurul kararlarına karşı itiraz meciinin Danıştay olduğu, kararına bir itiraz vaki olduğu takdirde Kurulun bu itirazı değerlendiremeyeceği şeklindeki Danıştay kararına dayanmıştır.

Ortada esas itibariyle Kurul kararına itiraz olarak algılanabilecek bir durum yoktur. Teşebbüs başvurusunda Kurul kararına itiraz etmemekte, ancak bu kararın gereğinin yerine getirilmesinin Kurulca öngörülen sürede mümkün olamayacağı gerekçesiyle süre uzatımı talebinde bulunmaktadır. Bu süre uzatımı talebini Karara karşı bir itiraz olarak değerlendirmemek gerekir.

Öte yandan, bir kurul kararına karşı tekrar Kurula itirazda bulunulmasının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 11. Maddesine göre her zaman için mümkün olduğunu da düşünmekteyiz. 4054 sayılı Kanunun 55. Maddesi, madde başlığından da anlaşılacağı gibi, Kurul kararlarına karşı yargı yolunu göstermek üzere vaz edilmiştir. Maddeyi, Kurula itirazın mümkün olmadığı, sadece Danıştaya dava açılacağı; bir başka deyişle, 2577 sayılı Kanunun 11. Maddesinin zımnen ilga edildiği şeklinde anlamının mümkün olmadığı düşünülmektedir.

Bütün bu değerlendirmeler dikkate alındığında, teşebbüs tarafından yapılan başvurunun incelenmeksizin reddinin doğru olmadığını düşünmekle beraber, teşebbüsün erteleme talebinde dile getirilen hususların ertelemeyi gerekli kılacak haklılıkta ve yeterlilikte olmaması nedeniyle, Kararın sonuç bölümüne katılmaktayım.

Mehmet Akif ERSİN
Kurul Üyesi